

Mida õpilane kirjutab? Kirjandist Insta captionini. Kringel vs. lege

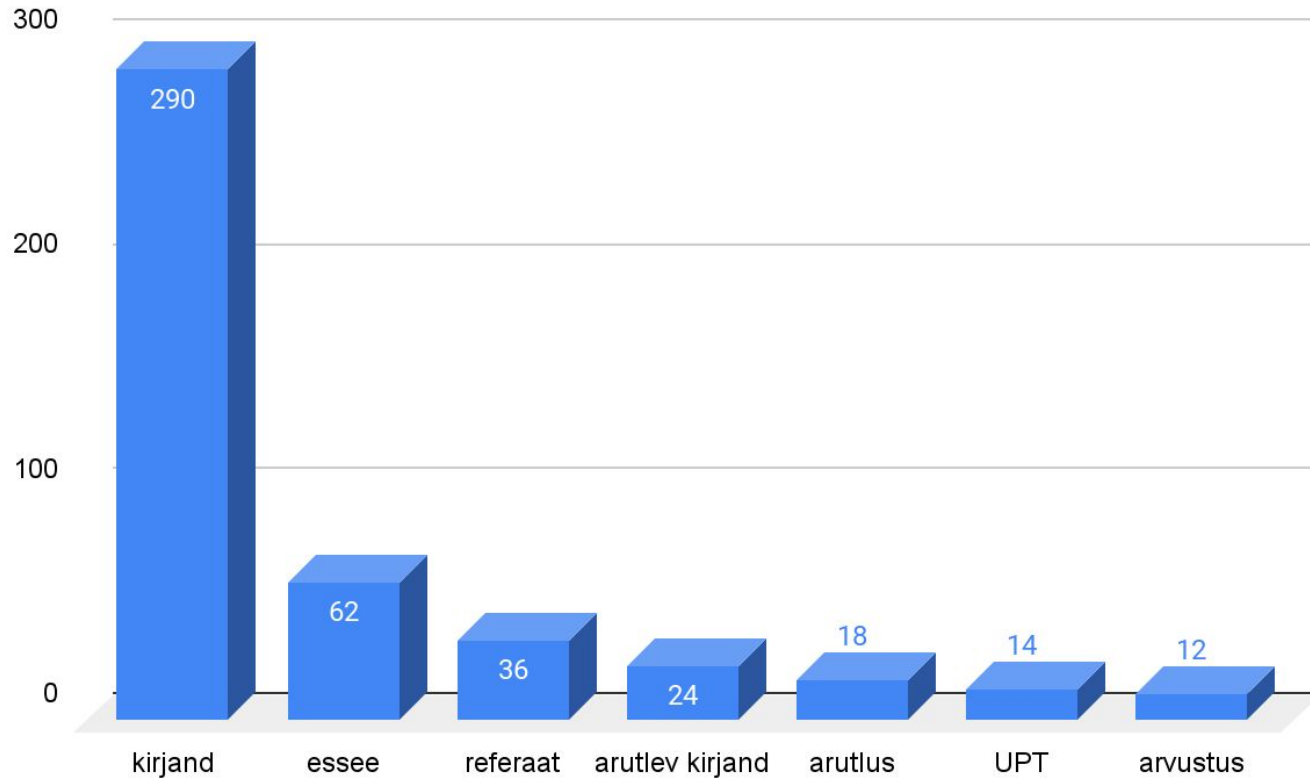
Kati Käpp
Eesti keele õpetajate
sügiskonverents, 3.11.2023.
Tartu

Milliseid tekste oled kirjutanud emakeele ja teistel ainekursustel? I

- ❑ 555 vastajat
- ❑ 56 erinevat esialgse analüüsi põhjal, mis sisaldas vastajate esimesena nimetatut (kokku oli võimalik nimetada 10 teksti)
- ❑ 2 korda: ametlik kiri: arutlev essee, arvamus, arvamustekst, kokkuvõte, monoloog
- ❑ 3 korda: arvamuslugu, loovtekst, lühijutt, raport
- ❑ 4 korda: filmiarvustus
- ❑ 7 korda: luuletus
- ❑ 1 kord: artikkel, artikli kokkuvõte, arutelu, arvamusartikkel, CV, eksam, etteütus, filmianalüüs, harjumuste eksperiment, ilukiri, ilukirjandustekst, kirjeldus, kohustusliku kirjanduse analüüs, konspekt, kontsertarvustus, kõne, lauamängu süžee, lektoranalüüs, loovtöö, lugemisülesanne, luuleanalüüs, lõik, manifest, miniuurimistöö, proosa, proovieksam, päeviku stiilis jutt, raamat, refleksioon, report, retsensioon, tagasiside, teabetekst, tekstianalüüs, ulmejutustus, uurimus (36)

Milliseid tekste oled kirjutanud emakeele ja teistel ainekursustel? II

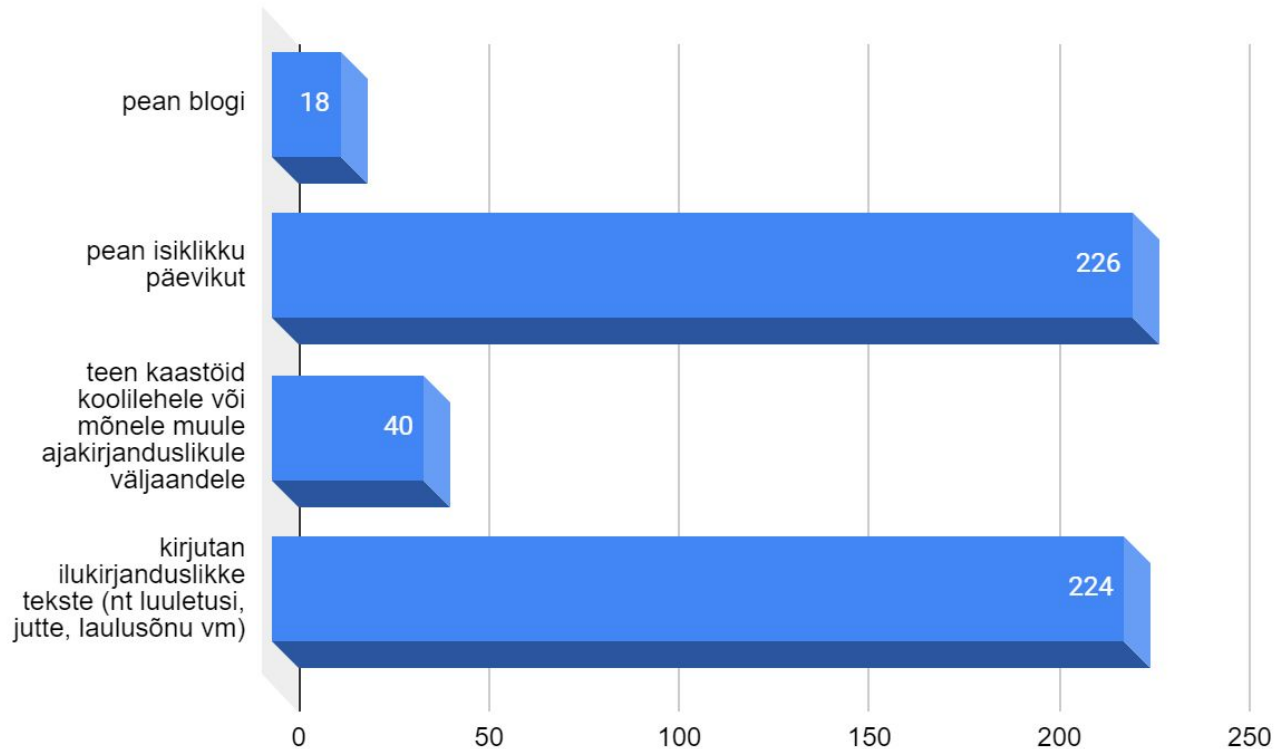
Kui oluline on Sinu arvates kirjalik väljendusoskus gümnaasiumiastmes?

5 = väga oluline **4,3042** ...

1 = täiesti ebaoluline

- 1) Kirjalik väljendusoskus on asi mida võib arendada surmani, sest **kirjutamine paneb aluse mõtlemisele**.
- 2) Enese kirjalik väljendusoskus tuleb edasises elus tohutult kasuks – **iseäranis tänapäevases digitaliseerunud maailmas**. Koolis sellele rõhku panemine ja (õpetaja toel) selle arendamine aitab ka koolivälisteks juhtumiteks ette valmistuda.
- 3) Kui kirjutatakse kirjandit või uurimistööd, siis on väga **oluline, et teine inimene saab aru, mida ma mõtlen**.
- 4) Gümnaasium on ettevalmistus tulevikuks ja siin võiksime õppida, kui juba ei oska, ennast korrektselt ja arusaadavalt väljendama, sest kui koolis ei saa keegi aru, ei saa ka tulevikus aru. Samuti saame läbi tekstide kirjutamise elada välja oma emotsioonid ja tundmised ning **võib-olla isegi avastada enda kohta midagi uut**.
- 5) Väga oluline [on minu jaoks kirjalik eneseväljendusoskus gümnaasiumiastmes], eesti keele lõpueksam ongi põhimõtteliselt kirjand, mis on minu jaoks täiesti arusaamatu. See on üks asi, mida ainult koolis tehakse ning see on üks raskematest vormidest. Seal on nii palju kirjutamata reegleid ning minu jaoks on seda võimatu kirjutada, ma suudan keskenduda ainult reeglitele ja ülesehitusele, muu jääb üldse tahaplaanile, sest **kui presentatsioon pole õige, siis selle sisemust üldse ei hinnatagi, vahet ei ole kui head ideed sul on**.

Kas Sa kirjutad lisaks kooliülesannetena nõutud tekstidele ka muid tekste?

Kui oluline on Sinu jaoks kirjalik eneseväljendusoskus väljaspool kooli?

5 = väga oluline ...

3,8021

1 = täiesti ebaoluline

- 1) Eneseväljendus on see, mis **aitab teistel mind paremini mõista ja vastupidi**, mida pean väga oluliseks vastastikkuse suhtlemise aluseks.
- 2) Kirjalik eneseväljendus ja argumenteerimine on väga oluline minu jaoks vähemalt kahel põhjusel. Esiteks on see **oluline suhtlemises asutustega** ja teiseks aitab kirjalik eneseväljendus **paremini filtreerida olulisi mõtteid ja organiseerida mõttekäike**. Inimesed mõtlevad erinevalt, kes sõnadega, kes piltkujunditega. Kui suudan oma mõtted kirjutada argumenteeritult, siis tuleb ka suuline eneseväljendus sisutihedam. Usun, et oskuslik kirjutamine on **oluline osa mõtlemisest**.
- 3) Õigekeelsus on koolivälises elus oluline, aga oma mõtte edasi andmine on väga oluline.
- 4) Kirjutamine ning kirjaoskus on olulised, **eriti virtuaalmaailmas, kus enda väljendamine on kõige keerulisem**. Seega on selle oskus väga austatud ja ka mulle oluline, et ma suudaksin ridade vahelt lugeda teise inimese emotsioone.
- 5) Minu kiring on **luule ja proosa kirjutamine**, mis ongi kõige otsesemas mõttes kirjalikud eneseväljendused.

Mis Sulle meeldib kooliväliste tekstide kirjutamisel? I

Eneseväljendusvõimalus

/.../ Koolilehele kirjutamise juures meeldib see, et saan avaldada arvamust olulistel teemadel ning seda teistega jagada.

Meeldib, et saan ennast väljendada ja ei saa hinnet grammatika eest (kuigi grammatika on ka väga tähtis osa kirjutamises, aga ma arvan, et vahepeal tuleks hinnata rohkem sisu).

Eneseväljendus ja see, et ei pea kirjareegleid järgima.

Saan enda arvamusi teistega jagada kindlatel teemadel.

Eneseväljendus, mõtete koondamine. Kuigi päris paljud kirjandid pööran ka oskuslikult ringi, et saaks oma reaalse arvamuse asjast kirja panna.

Mõtete korrastamine

Kirjutamine aitab mõtteid korrastada.

Enda mõtete koondamine, pea puhastamine ja loovuse arendamine

Võimalik olla loov ning enda peast kõik mõtted välja saada.

Aitab oma mõtteid paberil hoida, mitte peas

Mis Sulle meeldib kooliväliste tekstide kirjutamisel? II

Vabadus

Saan kirjutada nednest teemadest, mis mind huvitavad ning loomingulisemalt läheneda nendele. Saan ka ise paremini planeerida, kuidas ajaliselt selle tegemist ära jaotada.

Ei ole kasti, kuhu oleksin sisse surutud ja saan kirjutada kõigest millest ma tahan. Saan lasta mõttel vabalt voolata.

See, et saan vabalt valida, millest kirjutan ning panna paberile selle, mis mu sulest tuleb. /.../

Vaba kirjaviis. Ametliku sõnavara puudumine. Keelega mängimine. Erinevate keelte samaaegne kasutamine.

Saan olla vabam, julgus rohkem eksida ja kasutada omapäraseid väljendeid ning lauseehitust.

Õppimine

/.../ saan ise seeläbi targemaks või mõnel teemal uusi teadmisi, näen tänu mõnele intervjuueeritavale mingit nähtust mõne teise nurga alt jne.

/.../ rahulolu, mis ma saan, kui mõtted saavad endast välja kirjutatud, lisaks ka võimalus vaadata tagasi ja näha enda arengut.

See on hea viis kuidas ennast loovalt väljendada. Päeviku puhul **aitab mõtete väljakirjutamine nendest ning iseendast paremini aru saada.**

Milliseid järeldusi saab eelnevast teha
kirjutamise kohta?

Üks võimalik järeldus

Kuna

- ❑ õpilased peavad kirjutamisoskust oluliseks ja vajalikuks

ning

- ❑ on mitmeid tegevusi, mis neile kirjutamise juures meeldivad,

siis

- ❑ oleks mõistlik seda õppetegevuses ära kasutada.